

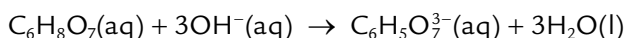

24. pH-titrering af rød sodavand

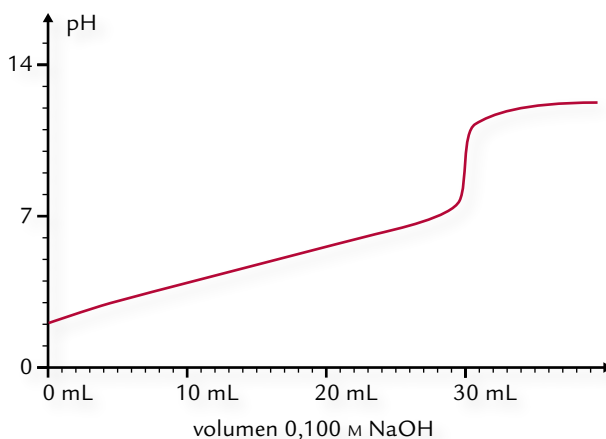
Formålet med dette eksperiment er at bestemme indholdet af citronsyre i en rød sodavand.

En kolorimetrisk syre-basetitrering kan være vanskelig at udføre præcist, hvis man har opløsninger, der i forvejen er farvede. I stedet kan man lave en pH-titrering, som også kaldes for en potentiometrisk titrering.

Ved titreringen tildryppes natriumhydroxid til sodavanden, hvorved citronsyren reagerer med hydroxid:

Figur 24.1. Titrerkurve for titrering af 10 mL 0,100 M citronsyre med 0,100 M NaOH.

På titrerkurven aflæses ækvivalenspunktet midt på det lodrette stykke. På figuren er ækvivalenspunktet nået efter tilsætning af 30 mL 0,100 M NaOH. Det ses, at pH i ækvivalenspunktet er ca. 9. Dette skyldes, at opløsningen ved ækvivalenspunktet indeholder $\text{C}_6\text{H}_5\text{O}_7^{3-}$, som er en svag base.

APPARATUR

- Gasvaskeflaske
- Vandluftpumpe
- Bægerglas, 250 mL
- Bægerglas, 100 mL, høj form
- Måleglas, 100 mL
- Pipette, 50 mL
- Pipettesuger
- Magnetomrører
- Magnet
- Burette
- Buretteholder
- Stativ
- pH-meter med pH-elektrode (eller autotitreringsopstilling)

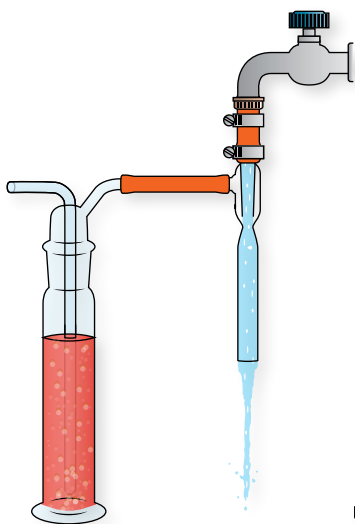
KEMIKALIER

- 0,100 M natriumhydroxid, NaOH
- Rød sodavand
- Puffere til indstilling af pH-elektroder

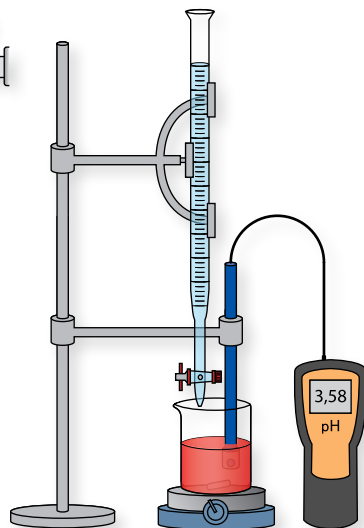
RISICI

- 0,100 M NaOH virker ætsende.

EKSPERIMENTELT

Figur 24.2. Afbrusning af sodavand ved hjælp af gasvaskeflaske og vandluftpumpe. Sørg for at vælge den rigtige studs på på gasvaskeflasken.

Figur 24.3. Opstilling til titrering med pH-meter.

Først skal sodavanden afbruses. Afmål ca. 75 mL sodavand og overfør dette til en gasvaskeflaske. Forbind gasvaskeflasken til vandluftpumpen og gennembobl sodavanden i mindst 10 minutter. Alternativt hældes sodavanden i et stort bægerglas, som stilles på magnetomrøreren med meget effektiv omrøring.

Mens sodavanden afbruses, forberedes titreropstillingen. Fyld buretten med 0,100 M NaOH og nulstil. Følg nøje vejledningen til indstilling af det anvendte pH-meter.

Afpipetter 50,0 mL af den afbrusede sodavand og overfør det til et bægerglas. Anbring forsigtigt en magnet i bægerglasset, og placer bægerglasset på magnetomrøreren. Placer pH-elektroden i væsken. Undgå, at den kan blive ramt af magneten. Aflæs pH.

Tildryp 0,100 M NaOH i portioner af 0,5 mL, og aflæs pH for hver tildrypning. Når pH ændrer sig meget, tildryppes mindre portioner af 0,100 M NaOH. Notér samhørende værdier af $V(\text{NaOH})$ og pH i et skema.

EFTERBEHANDLING

1. Lav en grafisk afbildning af pH som funktion af tilsat volumen 0,100 M NaOH.
2. Kommenter kurvens udseende, og sammenlign med kurven på figur 24.1. Er der belæg for at sige, at sodavanden indeholder citronsyre?
3. Marker ækvivalenspunktet.
4. Aflæs det tilsatte volumen 0,100 M NaOH ved ækvivalenspunktet. Notér i skemaet nedenfor.
5. Beregn stofmængden af NaOH i det tilsatte volumen 0,100 M NaOH ved ækvivalenspunktet.
6. Hvor stor en stofmængde OH^- er der i denne stofmængde NaOH?
7. Beregn stofmængden af citronsyre i 50 mL sodavand (se titreringsreaktionens reaktionsskema).
8. Beregn den formelle stofmængdekoncentration af citronsyre i sodavanden.

$V(\text{NaOH})$	$n(\text{NaOH})$	$n(\text{OH}^-)$	$n(\text{C}_6\text{H}_8\text{O}_7)$ i 50 mL sodavand	$c(\text{C}_6\text{H}_8\text{O}_7)$

9. Undersøg på internettet om der er nogle begrænsninger for tilsætning af citronsyre til sodavand i Danmark.